

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 316/2021-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] t. č. v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátskou kanceláriou RIBÁR & PARTNERS, s. r. o., Halenárska 18A, Trnava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Igor Ribár, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Tost 12/2021 zo 16. marca 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. júna 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súkromný a rodinný život podľa čl. 16 ods. 1 v spojení s čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 2 Tost 12/2021 zo 16. marca 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) zrušiť, prikázať najvyššiemu súdu prepustiť ho bezodkladne z väzby na slobodu, priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 eur, ako aj náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) č. k. 1 Tp 3/2020 z 20. augusta 2020 v spojení s uznesením najvyššieho súdu č. k. 1 Tost 19/2020 zo 17. septembra 2020 bol sťažovateľ vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku.

3. Uznesením sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu č. k. 1 Tp 3/2020 z 5. marca 2021 (ďalej len „uznesenie špecializovaného trestného súdu“) bola podľa 76 ods. 3 Trestného poriadku lehota väzby sťažovateľa za konštatovania dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1

písm. a), b) a c) Trestného poriadku predĺžená do 17. júna 2021 (výrok III, pozn.). Zároveň bola podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu (výrok I, pozn.) a podľa § 80 ods. 1 písm. c) a ods. 2 Trestného poriadku nebola väzba sťažovateľa nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka (výrok IV, pozn.).

4. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh tiež vyplýva, že proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) sťažnosť proti výrokom pod bodmi II a III uznesenia špecializovaného trestného súdu. Obdobne podal sťažnosť proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu aj sťažovateľ (okrem iných obvinených, pozn.), ktorú odôvodnil písomným podaním prostredníctvom svojho obhajcu. Najvyšší súd napadnutým uznesením rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Trestného poriadku zrušil uznesenie špecializovaného trestného súdu vo výrokoch II a III (výrok I, pozn.), pričom podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku predĺžil lehotu väzby sťažovateľa za konštatovania dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku do 17. júla 2021 (výrok II, pozn.). Zároveň sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol (výrok III, pozn.).

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej svoje námietky zhrnul v dvoch argumentačných okruhoch smerujúcich jednak proti namietanému porušeniu základného práva na súkromný a rodinný život podľa čl. 16 ods. 1 v spojení s čl. 19 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru a v druhom celku smerujúcom proti namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru.

6. V námietkach, ktoré sťažovateľ uplatnil v ústavnej sťažnosti vo vzťahu k porušeniu základného práva na súkromný a rodinný život (čl. 16 ods. 1 v spojení s čl. 19 ods. 2 ústavy a čl. 8 ods. 1 dohovoru, pozn.), poukazuje na tvrdenie o nezákonnosti väzby z dôvodov, ktoré predniesol pred špecializovaným trestným súdom a následne aj pred najvyšším súdom. Konkrétne uvádza, že od augusta 2020 mu začala plynúť väzba, pričom k 10. marcu 2021 niekoľkokrát žiadal o schválenie návštevy rodinných príslušníkov vo väzbe, a to pravidelne v mesačných intervaloch. Tieto boli podľa neho marené zo strany Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry neudelením súhlasu s návštevami bez uvedenia dôvodu, t. j. bez toho, či je dôvod relevantný alebo nie, pričom oznámenia o tom, či mu návštevy povolili, boli sťažovateľovi a jeho rodinným príslušníkom doručované až po uplynutí dátumu, keď mala byť návšteva realizovaná. Sťažovateľ poukazuje na zákon č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „zákon o výkone väzby“), v zmysle ktorého má právo prijať návštevu najmenej raz za kalendárny mesiac v trvaní najmenej dvoch hodín v čase určenom riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru, pričom ak ide o kolúznú väzbu, obvinený môže prijať návštevu iba po predchádzajúcom súhlase príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, a to aj za prítomnosti príslušného orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ak si prítomnosť vyhradil. Sťažovateľ uvádza, že nemožno ústavne súladným spôsobom toto ustanovenie vykladať autonómne bez ohľadu na zákonom stanovené právo na prijatie návštevy raz za mesiac a bez ohľadu

na základné právo na súkromie garantované ústavou a dohovorom, t. j. orgány činné v trestnom konaní majú istú mieru rozhodovacej voľnosti, ale nemôžu rozhodovať svojvoľne. Zároveň konštatuje, že svojvoľné rozhodnutie (bez odôvodnenia, pozn.), a predovšetkým opakované zotrvávanie na negatívnom stanovisku vo vzťahu k povoleniu návštev významne zasahuje do práva na rešpektovanie rodinného života a súkromia osoby vo väzbe. Sťažovateľ argumentuje, že návšteva mu bola povolená až v máji 2021. Poukazuje na to, že sa nemožno stotožniť s názorom, že žiadny zákon neprikazuje zdôvodniť neudelenie návštevy, keďže táto požiadavka je ústavná. Ak je dôvod na neudelenie výnimky, treba ho jasne pomenovať tak, aby bol postup orgánov činných v trestnom konaní predvídateľný a preskúmateľný. Sťažovateľ uvádza, že predmetnú námietku aplikoval u orgánu dozoru – prokuratúry, pričom namieta jeho odpoveď konštatujúcu, že neudelenie návštev je sankcia za správanie, za ktoré už bol disciplinárne potrestaný. Sťažovateľ konštatuje, že obmedzenie môže byť realizované len v súvislosti s ochranou osôb a majetku, a nie ako sankcia. V závere k predmetnému uvádza, že špecializovaný trestný súd žiadnym spôsobom nereagoval na predmetné námietky a až najvyšší súd doplnil, že táto námietka nepatrí do právomoci súdu rozhodujúceho o väzbe. Sťažovateľ namieta nezákonnosť a protiústavnosť väzby s poukazom na nezákonné konanie vyšetrovateľa a dozorujúcej prokuratúry, ktoré mu malo sťažovať výkon väzby, a tým vytvoriť na sťažovateľa nezákonný nátlak. Tiež uvádza, že konanie v súvislosti s rozhodovaním o predĺžení jeho väzby je rozhodovanie o zákonnosti väzby, preto mal súd povinnosť, čo sa týka takto vznesenej námietky, konať.

7. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru sťažovateľ uvádza, že zo strany vo veci konajúcich súdov neboli zodpovedané jeho konkrétne skutkové a právne námietky, ktoré vymedzuje takto:

- a) z jednotlivých výpovedí vo veci sa nepotvrdilo dôvodné podozrenie v zmysle uznesenia o vznesení obvinenia, že by sa podieľal na založení a činnosti zločineckej skupiny okolo [REDAKOVANÉ]. Vo veci absentuje existencia základných znakov zločineckej skupiny a dôkazov, ktoré by preukazovali jeho účasť v nej;
- b) neboli u neho nájdené žiadne drogy, pričom jeho drogovú trestnú činnosť preukazujú výlučne výpovede „kajúcnikov“, ktoré sú často rozporné s inými výpovedami (v tejto súvislosti popisuje niektoré z výpovedí). Špecializovaný trestný súd sa k rozporom vo výpovediach „kajúcnikov“ nevyjadril a favorizoval ich výpovede;
- c) vágnosť skutkovej vety vo vzťahu k popisu protiprávnej činnosti – predaj, zadováženie a prechovávanie omamných látok spočíva v nezaistení omamnej alebo psychotropnej látky. Sťažovateľ uviedol, že absencia popisu omamnej látky, jej množstva a obsahu účinnej látky spôsobuje nemožnosť kvalifikácie skutku ako trestného činu podľa príslušných zákonných ustanovení, vo vzťahu k čomu poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tdo 22/2019;
- d) osobitne je otázna prípustnosť niektorých výpovedí ako dôkazov a spoľahlivosť, dôveryhodnosť a osobná integrita svedkov;
- e) vzhľadom na „...účelové spájanie a rozpájanie“ jednotlivých (v ústavnej sťažnosti definovaných, pozn.) konaní, ktorého dôsledkom je podľa sťažovateľa „pre-počúvanie“ tých istých osôb (ktorým sa menilo procesné postavenie a vykonávali sa duplicitné úkony), bola narušená dĺžka konania, a zároveň je odôvodnenie predĺženia väzby nepreskúmateľné. K predĺženiu trvania väzby

má prispievať aj to, že ďalšie úkony môžu byť ovplyvnené epidemiologickou situáciou, čo považuje z pohľadu súdnych rozhodnutí za neobjektívne a irelevantné;

f) prokurátor rozšíril argumentáciu týkajúcu sa dôvodnosti väzby blanketným a všeobecným konštatovaním v záverečnom návrhu, v dôsledku čoho súd vychádzal zo skutočností, ku ktorým sa sťažovateľ nemal možnosť vyjadriť, keďže ju z dôvodu blanketného vyjadrenia prokurátora ani nepoznal. K predmetnej argumentácii popisuje aj kontradiktórnosť konania a princíp rovnosti zbraní;

g) vo vzťahu k už uvedeným námietkam sťažovateľ vo všeobecnosti konštatuje, že všeobecné súdy založili odôvodnenie väzby výlučne na dôkazoch svedčiacich v jeho neprospech, nedostatočne uviedli, akými úvahami sa správali pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä tých, ktoré si vzájomne odporovali, opomenuli vyjadriť presvedčivú úvahu, ktorou posudzovali dokázané skutočnosti, odmietli sa vysporiadať s tzv. rozhodnými námietkami, pričom po mesiacoch kolúznej väzby je podľa sťažovateľa potrebné byť dôslednejší a vyhodnocovať dôvodnosť podozrenia v kontexte vykonaného dokazovania.

8. Sťažovateľ ďalej v ústavnej sťažnosti argumentuje:

a) vo vzťahu k dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku poukazuje na nález ústavného súdu vydaný v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 33/2021, v zmysle ktorého súdy musia byť schopné uviesť mená konkrétnych osôb, proti ktorým by mohlo smerovať kolúzne konanie sťažovateľa. Sťažovateľ uvádza, že súdy mu v kontexte jeho prípadu neposkytli odpoveď na otázku, koho by mal sťažovateľ ovplyvňovať, ak platí, že sťažovateľ, všetci obvinení a svedkovia boli vypočutí už niekoľkokrát, pričom v čase rozhodovania o väzbe nebolo ani naplánované vypočutie konkrétnych svedkov;

b) dôvodom preventívnej väzby je len samotné podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona, pričom v tomto kontexte opätovne poukazuje na nález ústavného súdu vydaný v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 33/2021. Tiež poukazuje na námietky proti správnosti právnej kvalifikácie skutku, s ktorými sa súdy boli povinné vysporiadať;

c) existuje objektívne daná pochybnosť, či v čase vyhlásenia napadnutého uznesenia existovalo jeho vyhotovenie, z dôvodu, že sťažovateľovi bolo doručené len oznámenie, že sa vo veci rozhodlo, bez uznesenia. Ak súd disponoval výrokovou časťou napadnutého uznesenia, mohol a mal ju sťažovateľovi oznámiť podľa § 179 Trestného poriadku. Na postup o dodatočnom zaslaní jeho odpisu nebol dôvod. Sťažovateľ je vzhľadom na uvedené tvrdenia toho názoru, že vo výkone väzby je po uplynutí zákonnej lehoty bez splnenia zákonných podmienok, a teda existencie právoplatného uznesenia o predĺžení väzby pred uplynutím zákonnej lehoty.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súkromný a rodinný život podľa čl. 16 ods. 1 v spojení s čl. 19 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z dôvodu nezákonnosti väzby v nadväznosti na neumožnenie a neodôvodnenie neumožnenia návštev sťažovateľovi v priebehu určitého obdobia trvania jeho väzby a porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru nezodpovedaním jeho skutkových a právnych námietok, ako aj nedostatočným špecifikovaním v ústavnej sťažnosti

vymedzených dôvodov väzby sťažovateľa, resp. ich nesprávnym vyhodnotením na základe dosiaľ vykonaného dokazovania.

10. V prvom rade je potrebné uviesť, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

11. Ústavný súd na úvod pripomína, že pri rozhodovaní o väzbe súdy nerozhodujú o vine, respektíve nevine obvineného, ale posudzujú „len“, či v danom štádiu trestného konania zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú podozrenie, že konkrétna osoba je páchatelom skutku, ktorý vykazuje znaky trestného činu. Existencia dôvodného podozrenia predpokladá danosť skutočnosti a informácií, ktorými možno nezávislého a objektívneho pozorovateľa presvedčiť o tom, že dotyčná osoba sa mohla dopustiť trestného činu. Skutočnosti zakladajúce podozrenie však nemusia byť na úrovni dôkazov potrebných k odôvodneniu odsúdenia alebo k podaniu obžaloby (Krejčíř proti Českej republike z 26. 3. 2009, č. 39298/04 a 8723/05; Labita proti Taliansku zo 6. 4. 2000, č. 26772/95; Erdagöz proti Turecku z 22. 10. 1997).

12. V rámci rozhodovania o väzbe nie je úlohou súdov s konečnou platnosťou hodnotiť vykonané dôkazy a uzatvárať právnu kvalifikáciu stíhaných skutkov, pretože takéto hodnotenie je vyhradené až rozhodovaniu vo veci samej, ktoré nasleduje po vykonaní celého dokazovania v súlade so zásadou bezprostrednosti a ústnosti po podaní obžaloby. Rozhodovanie o väzbe sa odohráva iba v rovine pravdepodobnosti a nie istoty, čo sa týka dôsledkov, ktoré môžu nastať, ak obvinený nebude držaný vo väzbe (III. ÚS 211/2018, II. ÚS 67/2013, I. ÚS 162/2016).

13. Ústavný súd ďalej upozorňuje, že vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02). Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011). Ústavný súd preto nemôže zasahovať

do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z ústavného hľadiska možno pokladať za akceptovateľné a udržateľné.

14. Ústavný súd v prípade čl. 17 ústavy síce môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

15. V zmysle tvrdení sťažovateľa popísaných v časti II tohto uznesenia sa ústavný súd zamerá na obsah odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým tento rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa (okrem iných obvinených, pozn.) proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu.

16. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že ak namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov, možno hovoriť o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (m. m. III. ÚS 144/2016, II. ÚS 59/2019). Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer vrátane miery, ktorou sťažovateľ priamo alebo nepriamo k pochybeniam či nedostatkom vytykáaným z jeho strany dotknutému orgánu verejnej moci svojim konaním prispel, a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08).

III.1. K namietanému porušeniu základného práva na súkromný a rodinný život podľa čl. 16 ods. 1 v spojení s čl. 19 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta nezákonnosť a protiústavnosť väzby s poukazom na konanie vyšetrovateľa a dozorcujúcej prokuratúry spočívajúce v neumožnení mu návštev, resp. kontaktu s rodinou v priebehu obdobia takmer siedmich mesiacov jeho väzby, a to bez náležitého odôvodnenia, čím na neho vytvorili nezákonný nátlak. Sťažovateľ zároveň poukazuje na skutočnosť, že danou argumentáciou sa nezaoberal ani špecializovaný trestný súd a najvyšší súd len doplnil, že uvedená námietka nepatrí do právomoci súdu rozhodujúceho o väzbe, resp. jej trvaní, s čím sa sťažovateľ nestotožňuje a uvádza: „Konanie o rozhodovanie o žiadosti o predĺžení väzby je súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o zákonnosti väzby, preto súd mal povinnosť konať o námietkach týkajúcich sa nezákonnosti väzby.“

18. Z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu je zrejmé, že sťažovateľ uplatnil námietku proti neodôvodneniu nepovolenia návštev vo väzbe aj pred najvyšším súdom. Z ústavnej sťažnosti zase vyplýva, že sťažovateľ [hoci vyjadruje nesúhlas s odôvodnením upovedomenia Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „Úrad špeciálnej prokuratúry“), pozn.], explicitne v návrhu (petite) nenamieta postup príslušného orgánu prokuratúry. Práve naopak, svoje výhrady smeruje predovšetkým k rezignácii všeobecných súdov na jeho argumentáciu vo vzťahu k neumožneniu kontaktu s rodinnými príslušníkmi v trvaní takmer siedmich mesiacov.

19. Najvyšší súd sa uplatnenou námietkou sťažovateľa zaoberal na s. 63 napadnutého uznesenia tým spôsobom, že pertraktovaná námietka sťažovateľa nepatrí do právomoci súdu rozhodujúceho o väzbe, a to práve s poukazom na predmet jeho rozhodovania v prípravnom konaní, v ktorom je „pánom sporu“ prokurátor. Ten má právomoc, okrem iného, preskúmať postup policajta v konkrétnej trestnej veci. Najvyšší súd poukázal na § 59 zákona o výkone väzby, podľa ktorého dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon väzby vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“).

20. Podľa § 230 ods. 1 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.

21. Podľa § 210 Trestného poriadku obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prietahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

22. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na návštevy manželky a syna prostredníctvom videohovorov neudelil príslušný vyšetrovateľ niekoľkokrát súhlas. Podľa tvrdení sťažovateľa mu tieto boli umožnené až v máji 2021. Z prílohy k ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu podal podanie, ktoré Úrad špeciálnej prokuratúry vyhodnotil ako žiadosť o preskúmanie postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku. Predmetné podanie sa týkalo aj námietok smerujúcich k nepovoleniu návštev rodinných príslušníkov sťažovateľa. Úrad špeciálnej prokuratúry upovedomením z 5. februára 2021 vyhodnotil postup policajta ako taký, v ktorom nezistil žiadne pochybenia, ktoré by odôvodňovali prijatie opatrenia zo strany prokuratúry.

23. Ústavný súd teda sumarizuje, že podľa § 230 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor. Sudca pre prípravné konanie a ani jemu nadriadený súd nedisponujú žiadnou dozornou alebo kontrolnou právomocou nad výkonom väzby v zmysle § 59 a § 60 zákona o výkone väzby (m. m. II. ÚS 367/2021). Zároveň ústavný súd uvádza, že dozor nad dodržiavaním zákonnosti vo výkone samotnej väzby v miestach, kde sa väzba vykonáva (§ 3). realizuje podľa ustanovení zákona o výkone väzby prokurátor podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon o prokuratúre. Sťažovateľ teda mal k dispozícii účinný právny prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv proti postupu vyšetrovateľa, avšak porušenie práv označených v bode 1 tohto uznesenia príslušným orgánom

prokuratúry v ústavnej sťažnosti nenamieta. Ústavný súd je pritom v zmysle § 45 zákona o ústavnom súde viazaný rozsahom a dôvodmi ústavnej sťažnosti.

Najvyšší súd sa teda danou námietkou sťažovateľa zaoberal, v jej kontexte vysvetlil, že nemá právomoc o uplatnenej námietke v rámci rozhodovania o väzbe, resp. jej ďalšom trvaní rozhodovať s poukazom na to, že dozor nad zákonnosťou v prípravnom konaní, ako aj v mieste výkonu väzby vykonáva prokurátor. Ústavný súd uzatvára, že nenašiel zákonný a iný dôvod na to, aby do odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu zasahoval. V nadväznosti na všetky v tejto časti uvedené skutočnosti dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a sťažovateľom označeným porušením jeho práv neexistuje príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. V dôsledku uvedeného ústavný súd odmietol túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

24. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na urýchlenú súdnu kontrolu zákonnosti jeho väzby, s čím je spojená povinnosť nariadenia prepustenia obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (m. m. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08, III. ÚS 581/2015, III. ÚS 183/2018). Súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na kvalitu preskúmania. Väzobné konanie týkajúce sa rozhodovania o osobnej slobode obvinenej osoby musí spĺňať niektoré fundamentálne požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sú prenesené do špeciálnych ustanovení čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a čl. 5 dohovoru aplikovateľných na konania týkajúce sa väzby. Jednou z nich je aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia. Jeho obsahom je právo účastníka (strany) konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (pozri napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 581/2015, II. ÚS 113/2020). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (stranami) konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05).

25. Vzhľadom na spôsob argumentácie sťažovateľa uplatnenej v obsahu ústavnej sťažnosti je v prvom rade potrebné poukázať na argumentáciu v bode 10 tohto uznesenia a zároveň zdôrazniť, že úlohou ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie (m. m. I. ÚS 165/02).

26. Základné právo na osobnú slobodu zaručené v čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon. V zmysle judikatúry ústavného súdu pod zákonom ustanoveným spôsobom pozbavenia osobnej slobody (čl. 17 ods. 2 ústavy) je treba rozumieť taký postup a rozhodnutia súdov, ktoré rešpektujú ustanovenia Trestného poriadku. Z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom (m. m. I. ÚS 628/2017).

27. Na základe uvedených kritérií ústavný súd pristúpil v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti k posúdeniu možnosti porušenia práv označených v bode 1 tohto uznesenia, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pričom v súlade s materiálnym prístupom k ochrane ústavnosti vzal pri tomto posudzovaní namietaného porušenia práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu do úvahy aj obsah procesne bezprostredne mu predchádzajúceho uznesenia špecializovaného trestného súdu, keďže označené rozhodnutie prvostupňového súdu a napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu o uplatnenom opravnom prostriedku (sťažnosti) tvoria z hľadiska predmetu požadovanej ústavnej ochrany jeden celok (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

III.2.1. K namietanému porušeniu označených práv nezodpovedaním skutkových a právnych námietok sťažovateľa

28. Ústavný súd sa najskôr zaoberal námietkou sťažovateľa, že zo strany všeobecných súdov neboli zodpovedané jeho argumenty, ktoré uviedol v obsahu ústavnej sťažnosti a ktoré sú popísané v časti II bode 7 písm. a) až f) tohto uznesenia. V zmysle tvrdení sťažovateľa ide o znenie konkrétnych námietok uplatnených pred najvyšším súdom.

29. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že relevantnými argumentmi sťažovateľa sa najvyšší súd v spojení s uznesením špecializovaného trestného súdu zaoberal. V prvom rade je vo vzťahu k námietkam sťažovateľa popísaným v časti II bode 7 tohto uznesenia potrebné uviesť, že najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval splnenie všetkých formálno-procesných podmienok na rozhodnutie v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku. Následne poukázal na skutočnosť, že pri rozhodovaní o väzbe súd nerozhoduje o vine, resp. nevine, ale posudzuje len to, či v danom štádiu trestného konania zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujú podozrenie, že konkrétna osoba je páchatelom skutku kvalifikovaného ako trestný čin. V dôsledku toho nehodnotí dôkazy s konečnou platnosťou, keďže to je vyhradené až rozhodovaniu vo veci samej, ktoré teoreticky, v prípade postavenia obvineného pred súd nasleduje po tom, čo je v súlade so zásadami bezprostrednosti a ústnosti vykonané celé dokazovanie. V tejto súvislosti aj špecializovaný trestný súd konštatoval, že nevykonáva dôkazy a nehodnotí ich tak, ako je tomu v konaní po podaní obžaloby na hlavnom pojednávaní. Zhodne oba vo veci konajúce súdy uviedli, že v danom štádiu trestného konania skúmali, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu a sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal konkrétny obvinený. K predmetnému vo vzťahu k sťažovateľovi najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia skonštatoval existenciu uznesení o vznesení obvinenia, ako aj to, že vo vzťahu k všetkým jedenástim obvineným (teda aj vo vzťahu

k sťažovateľovi, pozn.) aj v tomto štádiu trestného konania nedošlo k takým výrazným zmenám, ktoré by ďalšie vedenie trestného stíhania spochybnili. Najvyšší súd konštatoval, že špecializovaný trestný súd podrobne uviedol, na základe ktorých dôkazov je trestné stíhanie aj v danom štádiu dôvodné, s odôvodnením špecializovaného trestného súdu sa stotožnil a v podrobnostiach naň odkázal. Špecializovaný trestný súd poukázal na to, že vo veci sa koná priebežne a promptly. K dôvodnosti trestného stíhania v podrobnostiach uviedol, že táto pretrváva bez akýchkoľvek pochybností, priebežne vykonávané dokazovanie nezmenilo nič podstatné ani voči jednému z obvinených a už vôbec nenastala zmena v prospech ktoréhokoľvek z obvinených v tom smere, že by vykonané dôkazy vyvinili niektorého z nich z konania, z ktorého boli obvinení. Špecializovaný trestný súd práve naopak konštatoval, že v nadväznosti na spoluprácu viacerých obvinených a ich podrobné výpovede sa prokurátorom uvedený skutkový stav a dôkazná situácia presvedčivým spôsobom zhrnutá v návrhu na predĺženie lehoty väzby (aj) vo vzťahu k sťažovateľovi zhoduje s dôkazmi nachádzajúcimi sa v predložených zväzkoch vyšetrovacích spisov. V neposlednom rade podporil svoje tvrdenia aj poukazom a citáciou rozsiahlych častí návrhu prokurátora a v podrobnostiach na ne poukázal.

30. Pokiaľ z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva výhrada sťažovateľa o nepotvrdení podozrenia v zmysle uznesenia o vznesení obvinenia, že by sa podieľal na založení a činnosti zločineckej skupiny, ústavný súd zdôrazňuje, že najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia v spojení s uznesením špecializovaného trestného súdu deklaroval skutočnosti, ktoré viedli k prijatému právnomu záveru o nevyhnutnosti ponechať sťažovateľa vo väzbe a pramenili práve z vyhodnotenia dôvodného podozrenia a existencie tomu zodpovedajúcich daností vo vzťahu k sťažovateľovi (najmä s. 55 až 57 napadnutého uznesenia a s. 19 až 21 v kontexte s. 9 až 13 uznesenia špecializovaného trestného súdu, pozn.). K predmetnému je nutné tiež uviesť, že najvyšší súd nehodnotí vykonané dôkazy s konečnou platnosťou – takéto hodnotenie je vyhradené až rozhodovaniu vo veci samej (v prípade, ak by k takému konaniu došlo, pozn.), teda nevyžaduje sa sumár jednoznačných dôkazov získaných z dôkazných prostriedkov, čo je v súlade aj so znením § 71 ods. 1 Trestného poriadku (ktorý vyžaduje, aby zistené skutočnosti „nasvedčovali tomu“...), ako aj s judikatúrou ústavného súdu (ústavná udržateľnosť obdobnej argumentácie bola potvrdená aj v uznesení ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 211/2018). Obdobne je tomu aj v prípade namietania právnej kvalifikácie skutku, resp. skutkov, ktorú v rámci rozhodovania o väzbe všeobecné súdy s konečnou platnosťou neuzatvárajú. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že v podobných situáciách má dôvod zasiahnuť len vo výnimočných prípadoch, keď v okolnostiach prejednávanej veci zistí zjavný exces či omyl v právnej kvalifikácii skutku, ktorého spáchanie sa obvinenému kladie za vinu. Polemika obhajoby, ktorá v týchto prípadoch vychádza z rozboru aktuálnej dôkaznej situácie, je síce úplne legítimná a nemožno uprieť, že nezriedka aj prospešná vo vzťahu k vyváženej argumentácii medzi súdmi a účastníkmi konania, zásah ústavného súdu však spravidla vyprovokuje len v dôvodoch hodných osobitného zreteľa.

31. Vo vzťahu k namietaným rozporom v jednotlivých výpovediach svedkov ústavný súd konštatuje, že aj na túto námietku sa vzťahuje argumentácia všeobecných súdov o tom, že pri rozhodovaní o väzbe, resp. jej trvaní súdy nevykonávajú dôkazy a nehodnotia ich tak, ako na hlavnom pojednávaní (s. 55 druhý odsek a s. 56 druhý odsek napadnutého uznesenia, pozn.). Zároveň sa najvyšší súd podrobne a presvedčivo vysporiadal aj s námietkou sťažovateľa

o dôveryhodnosti výpovedí obvinených, resp. svedkov (s. 55 a 56 napadnutého uznesenia, pozn.) a uviedol, že nejde o osamotenú výpoveď jediného svedka, ale o výpovede viacerých svedkov, ktoré na seba nadväzujú a dopĺňajú sa.

32. V súvislosti s námietkou sťažovateľa o spojení vecí na spoločné konanie, resp. o vylučovaní vecí na samostatné konanie (s následkom predlžovania konania) nad rámec už uvedených skutočností (bod 26 tohto uznesenia) ústavný súd konštatuje, že špecializovaný trestný súd jednoznačne poskytol sťažovateľovi odpoveď, keď poukázal aj na to, že „*pánom sporu*“ v prípravnom konaní je prokurátor. Preto je na úvahe orgánov činných v trestnom konaní v medziach ustanovení Trestného poriadku a judikatúry, aby takéto spájanie a vylučovanie v konečnom dôsledku naozaj nevedlo k neprimeranej dĺžke konania a väzobného stíhania, k čomu v danom prípade v zmysle jeho odôvodnenia dosiaľ nedošlo, čo potvrdil aj najvyšší súd, keď skonštatoval, že vo veci sa koná priebežne a bez zbytočných prietahov.

33. Sťažovateľ v rámci tejto časti ústavnej sťažnosti namieta aj skutočnosť, že prokurátor rozšíril argumentáciu o dôvodnosti väzby blanketným a všeobecným konštatovaním v záverečnom návrhu, pričom mal odkázať na obsah svojich predchádzajúcich návrhov na vzatie do väzby a na rozhodnutia súdov v danej veci. Ústavný súd v tejto súvislosti aj v kontexte odôvodnenia napadnutého uznesenia (s. 56 a 57 napadnutého uznesenia) konštatuje, že vo vzťahu k danej námietke nedospel k záveru o možnosti porušenia namietaných práv sťažovateľa.

34. Pri výhradách smerujúcich proti vágnosti skutkovej vety a v nadväznosti na ňu aj namietaní absencie omamnej látky, jej množstva a obsahu účinnej látky, čo podľa sťažovateľa spôsobuje nemožnosť kvalifikácie skutku ako trestný čin podľa § 172 ods. 1 písm. c) a písm. d) Trestného zákona, sa sťažovateľ odvoláva na rozsudok najvyššieho súdu č. k. 6 Tdo 22/2019 z 12. júna 2019. Sám najvyšší súd však v ňom uvádza: „*Pre súd totiž nie je právna kvalifikácia skutku v obžalobe záväzná, viazaný je iba skutkom, ktorý môže podľa výsledkov dokazovania dopĺňať - meniť s tým, aby zostalo aspoň čiastočne zachované konanie páchatel'a alebo následok z tohto konania vzniknutý. Povedané inak totožnosť skutku je zachovaná, ak je zachovaná jeho podstata.*“ Je teda zrejmé, že skutok ako taký sa môže stať predmetom úprav podľa výsledkov dokazovania (ktoré najvyšší súd s konečnou platnosťou v aktuálnom štádiu nehodnotí, pozn.). Ústavný súd v tejto súvislosti opätovne pripomína, že nie je vylúčené, aby k úprave právnej kvalifikácie skutku došlo v priebehu trestného konania, a to aj s bezprostredným dopadom na väzbu obvineného, na druhej strane je však nevyhnutné poskytnúť orgánom činným v trestnom konaní a všeobecným súdom adekvátny priestor pre primeranú mieru voľného uváženia (pri rešpektovaní základných práv a slobôd obvineného, pozn.), ktoré zohľadňuje individuálne okolnosti prejednávanych vecí s tým, že definitívne sa otázka právnej kvalifikácie skutku rieši až v prípadnom rozsudku vo veci samej.

35. V nadväznosti na už popísané skutočnosti je možné sumarizovať, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením uznesenia špecializovaného trestného súdu je podľa názoru ústavného súdu vo vzťahu k námietkam uplatneným v časti II bode 7 presvedčivé a ústavne akceptovateľné, pričom v danom prípade nie je možné vysloviť jeho zjavnú neodôvodnenosť ani arbitrárnosť, ktorá by mala za následok porušenie namietaných práv sťažovateľa. V okolnostiach tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd nezistil také porušenia, realnosťou ktorých by sa mohol zaoberať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, v nadväznosti na čo ústavnú

sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2.2. K namietanému porušeniu označených práv vo vzťahu k dôvodom väzby

36. Z ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ako aj napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (v spojení s uznesením špecializovaného trestného súdu) vyplýva, že sťažovateľ sa v čase podania ústavnej sťažnosti nachádzal vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku.

37. Vo všeobecnosti je možné vysloviť, že posudzovanie existencie väzobných dôvodov je vecou často obťažnou a subtílnou a všeobecné súde musia striktne vychádzať zo zistených konkrétnych skutočností zakladajúcich jednotlivé väzobné dôvody. Výklad zákonných znakov „konkrétnych skutočností“ je predovšetkým vecou všeobecných súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie tej-ktorej veci musia (mali by) svedomito posúdiť (v ktoromkoľvek štádiu konania), či vzatie do väzby alebo jej ďalšie trvanie/predlžovanie je opatrením nevyhnutným pre dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení všetkého úsilia nemožno dosiahnuť inak. Príslušné úvahy súdu by mali byť vyvedené vždy z povahy konkrétnej a individuálnej veci vrátane osoby obvineného, z jeho osobných pomerov, rozsahu potrebného dokazovania, z jeho náročnosti a pod. Do týchto úvah súdu sa ústavný súd cíti oprávnený zasiahnuť spravidla len vtedy, ak nie je rozhodnutie o väzbe podložené zákonným dôvodom buď vôbec, alebo ak tvrdené (a nedostatočne zistené) dôvody väzby sú v extrémnom rozpore s kautelami vyplývajúcimi z ústavného poriadku republiky, prípadne s medzinárodnými zmluvami, ktorými je v tomto smere Slovenská republika viazaná (I. ÚS 348/2016).

38. Vo vzťahu k dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sťažovateľ poukazuje na nález ústavného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 33/2021, v nadväznosti na čo uvádza, že všeobecné súde musia byť schopné uviesť mená konkrétnych osôb, proti ktorým by mohlo smerovať kolúzne konanie sťažovateľa. Sťažovateľ konštatuje, že súde mu v kontexte jeho prípadu neposkytli odpoveď na túto otázku, ak platí, že sťažovateľ, všetci obvinení a svedkovia boli vypočutí už niekoľkokrát. K predmetnému väzobnému dôvodu ústavný súd poukazuje na argumentáciu najvyššieho súdu (s. 56 napadnutého uznesenia) v nadväznosti na odôvodnenie uznesenia špecializovaného trestného súdu (s. 21, ako aj s. 19 tretí odsek, v ktorom odkazuje priamo na citované časti odôvodnenia pretrvávajúcich dôvodov väzby zo strany prokurátora – s. 11). Ústavný súd k námietke sťažovateľa konkrétne dopĺňa, že argumentáciu uplatnenú v náleze ústavného súdu č. k. III. ÚS 33/2021-80 nie je možné v okolnostiach predmetnej veci bez ďalšieho aplikovať tak, ako to tvrdí sťažovateľ. Ako vyplýva z uznesenia špecializovaného trestného súdu, sťažovateľ sa kolúzneho správania totiž dopustil po tom, ako bol z obavy pred takým správaním vzatý do väzby, a to vo vzťahu k p. [REDAKOVANÉ]. Na tejto skutočnosti nič nemení ani snaha sťažovateľa vysvetliť dôvody svojho konania a ani skutočnosť, či uvedená osoba vypovedala v jeho prospech alebo v jeho neprospech. Za daných okolností a v nadväznosti na argumentáciu všeobecného súdu, že ďalším dokazovaním vo veci nedošlo k spochybneniu dôvodnosti trestného stíhania, ale ani dôvodov väzby, ústavný súd považuje závery najvyššieho súdu v spojení so závermi špecializovaného trestného v aktuálnom štádiu konania za ústavne akceptovateľné.

39. Zmyslom tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je zaistiť osobu obvineného, u ktorej existuje dôvodná obava vyplývajúca z konkrétnych skutočností, že bude

opakovať trestný čin, pre ktorý je stíhaná, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsila, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravovala alebo ktorým hrozila. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že pri rozhodovaní o väzbe postačuje reálna hrozba, že obvinený bude konať tak, ako predpokladá už uvedený dôvod väzby, ak nebude vzatý do väzby. Zákon teda nevyžaduje absolútnu istotu o naplnení dôvodu tzv. preventívnej väzby (II. ÚS 348/2016). Túto hrozbu pomenoval špecializovaný trestný súd obavou z hrozby v pokračovaní v činnosti údajne páchanej po dlhší čas, a to sofistikovanejším spôsobom. Dôvody tejto väzby vymedzil aj s poukazom na argumenty prokurátora, ktorý okrem iného konštatoval posilnenie dôvodov tejto väzby poukazom na výpovede konkrétnych svedkov (s. 12). Najvyšší súd opodstatnenosť tohto dôvodu väzby odobril na s. 56 napadnutého uznesenia. Nie je teda možné stotožniť sa s konštatovaním sťažovateľa, že jediným dôvodom tejto väzby je iba samotné podozrenie zo spáchania trestných činov, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie, a tým ústavnoprávne relevantným spôsobom spochybníť ústavnosť jeho preventívnej väzby.

40. Vo vzťahu k namietanej kvalifikácii skutku v nadväznosti na trvanie väzby sťažovateľa ústavný súd okrem poukazu na bod 27 tohto uznesenia konštatuje, že závery všeobecných súdov nevychádzali len formálne z uznesenia o vznesení obvinenia, ale svoju argumentáciu podporili poukazom na dôkazy s vyhodnotením, že skutky, ktoré sa sťažovateľovi kladú za vinu, zodpovedajú dôkazom nachádzajúcim sa vo vyšetrovacom spise.

41. Ústavný súd dopĺňa, že najvyšší súd sa osobitne zaoberal aj samotným predĺžením väzby (s. 58 a 59 napadnutého uznesenia, pozn.), keď popísal jednotlivé dôvody jej predĺženia nespočívajúce len v dôvode súvisiacom s epidemiologickou situáciou, ako uvádza sťažovateľ, ale tieto dôvody v rozhodnom spočívajú aj v obtiažnosti veci, t. j. rozsahu vyšetrovacích spisov a počtu obvinených, ich obhajcov, ako aj potrebe preštudovania vyšetrovacích spisov obvinenými a ich obhajcami.

42. Pokiaľ ide o osobitnú argumentáciu sťažovateľa, že vo výkone väzby je po uplynutí zákonnej lehoty bez splnenia zákonných podmienok, ústavný súd túto skutočnosť preskúmal a uvádza, že napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť do uplynutia zákonnej lehoty jeho väzby, o čom bol sťažovateľ informovaný, čomu nasvedčuje aj jeho argumentácia v ústavnej sťažnosti. V nadväznosti na uvedené nie je možné konštatovať opodstatnenosť tejto jeho námietky.

43. V kontexte už uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že ani v tejto časti ústavnej sťažnosti nezistil také porušenia, realnosťou ktorých by sa mohol zaoberať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, v nadväznosti na čo ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru

44. Článok 5 ods. 1 dohovoru obsahuje katalóg viacerých konkrétnych prípustných spôsobov zásahu orgánu verejnej moci [pod písm. a) až f)] do osobnej slobody fyzickej osoby. Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti (t. j. v návrhu, o ktorom by mal ústavný súd rozhodovať, pozn.) špecifikoval, že najvyšší súd postupoval v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, a tým mal nedovolené zasiahnuť do jeho osobnej slobody. V danej veci je však neopodstatneným namietanie zásahu do práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, pretože z jeho znenia jednoznačne vyplýva, že tento sa *ratione materiae* vzťahuje na (prvotné) vzatie do väzby, t. j.

na uvalenie väzby. Procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania (pokračovania) väzby sú ako *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (m. m. I. ÚS 338/06, I. ÚS 352/06, II. ÚS 318/06, III. ÚS 34/07, I. ÚS 95/2021). Pretože konanie a napadnuté uznesenie sa týkalo rozhodovania o ďalšom pokračovaní väzby (ponechaní sťažovateľa vo väzbe, resp. predĺžení lehoty jeho väzby), ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 4. augusta 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu